

عنوان مقاله:

اخلاق کاربردی، معنا و مفهوم

محل انتشار:

چهارمین همایش ملی اخلاق و آداب زندگی (سال: 1393)

تعداد صفحات اصل مقاله: 3

نویسنده:

حسین اترک - استادیار دانشگاه زنجان

خلاصه مقاله:

اخلاق، اخلاق کاربردی و اخلاق حرفه ای سه اصطلاحی است که به علت نزدیکی معنای آنها اغلب، به اشتباه به جای یکدیگر بکار می روند و تفاوت آنها مغفول می ماند. علم اخلاق، که اغلب با حذف کلمه علم از ابتدای آن به طور مطلق بکار می رود، علمی است که با شناساندن صفات نیک و بد و اعمال درست و نادرست اخلاقی، انسان ها را به کسب صفات نیک و انجام اعمال درست توصیه می کند و راهکارهای عملی این مهم را بیان می کند. لذا علم اخلاق، علم باید ها و نبایدها و علم چگونه زیستن و چگونه عمل کردن است. شان علم اخلاق، توصیف و توصیه است. اما فلسفه اخلاق، که شاخه ای از فلسفه است، شان تحلیلی و فلسفی دارد؛ فلسفه اخلاق، به تفکر و تحلیل عقلی در مورد موضوعی به نام اخلاق می پردازد. مسائل فلسفه اخلاق، به دو حوزه فرا اخلاق و اخلاق هنجاری تقسیم می شود که اخلاق هنجاری به دو بخش نظریه های اخلاق و اخلاق کاربردی تقسیم می شود. نظریه های اخلاقی درصدد ارائه معیارها و قواعد کلی درستی و نادرستی اعمال هستند. این معیارهای کلی، با بکار بسته شدن در یک حوزه خاص و جزئی، اخلاق کاربردی را ایجاد می کنند. بنابراین، اخلاق کاربردی، علمی است که با بکار بستن نظریه های اخلاقی در یک حوزه خاص و جزئی مانند: پزشکی، محیط زیست، تجارت، هنر، جامعه و حکومت، اطلاعات و فناوری... درصدد حل مشکلات و معضلات اخلاق آن حوزه است. نکته مهم در تعریف اخلاق کاربردی، توجه به شان تحلیلی و فلسفی بودن آن و همچنین، معضل و مشکل اخلاقی بودن مسائل آن است به طوری که به سادگی جواب روشن و واضحی نمی توان به آنها داد و عمدتاً مسائل دوجوهی و سیاه و سفید هستند که هر دو طرف آن دارای استدلال است. اخلاق کاربردی شاخه های متعددی چون اخلاق پزشکی، اخلاق مهندسی، اخلاق بازرگانی، اخلاق حکومتی، اخلاق زیستی، اخلاق کامپیوتر، اخلاق محیط زیست، اخلاق تعلیم و تربیت و ... دارد که به حل معضلات اخلاقی این حوزه ها می پردازد. اصطلاح دیگر که توضیح آن لازم است، اخلاق حرفه ای است. اخلاق حرفه ای به بیان الزامات و وظایف اخلاقی یک حرفه و شغل خاص مانند معلمی، پزشکی، مدیریت، تجارت و ... می پردازد؛ اخلاق حرفه ای، مجموعه استانداردها و قواعدی است که بر نحوه رفتار اعضای یک حرفه حاکم است. بنابراین، اخلاق حرفه ای را باید جزئی از علم اخلاق دانست؛ برخی از الزامات اخلاقی عام و کلی هستند که متعلق به همه انسان ها است و برخی مختص به انسان های خاص در یک حرفه و شغل خاص. اگر در اخلاق حرفه ای، مساله و معضل اخلاقی وجود داشته باشد که نیازمند تحلیل و تفکر فلسفی باشد، جزء مسائل اخلاق کاربردی خواهد بود. بنابراین، اخلاق مدیران، اخلاق روحانیت، اخلاق پزشکان، اخلاق دانشجویان، اخلاق حاکمان و دولتمردان و این قسم تعابیر همه از انواع اخلاق حرفه ای خواهند بود نه اخلاق کاربردی.

کلمات کلیدی:

اخلاق، فلسفه اخلاق، اخلاق کاربردی، اخلاق حرفه ای

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/423385>

